

письменнікаў розных народаў, перш за ўсё славянскіх. І ў гэтым жыватворным працэсе вялікую ролю адыграў мастацкі пераклад, яго практычныя здабыткі і тэарэтычныя высновы.

Літаратура

1. Шевченко Тарас. Кобзар. Київ : Державне видавництво художньої літаратуры, 1961. С. 26.
2. Шаўчэнка Тарас. Кацярына. У 50-летнюю гадаўшчыну смерці Т. Шаўчэнкі / пераклад з украінскай мовы Ф. Чарнышэвіча ; пад рэдакцыяй Янкі Купалы. Вільня : Выдавецтва «Палачанін», 1911. С. 5–6.
3. Купала Я. Поўны збор твораў: У 9 т. Т. 1. Вершы, пераклады 1904-1907. Мн., 1995.
4. Кабржыцкая Т.В., Рагойша В.П. Карані дружбы. Беларуска-ўкраінскія літаратурныя ўзаемасувязі пачатку ХХ ст. Мінск : Выд. БДУ, 1976. С. 208.

Гайдіна С.О.

студэнтка магістратуры

Мелітопольскі дзяржаўны педагогічны ўніверсітэт

імені Богдана Хмельніцкага

ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРУ І. БАГРЯНОГО «САД ГЕТСИМАНСЬКИЙ»

Анотацыя. У навуковым даследаванні прадставленыя художнія асаблівасці твору І. Багрянога «Сад Гетсиманскі». Акцэнтавана ўвага на сюжэце та героях твору. У даследаванні наголошана на тым, што аўтар прагнуў паказаць правду, якая на той час базувалася на элементах трагічнасці та драматызму.

Ключовыя слова: *письменник, драматызм, трагізм, людская гіднасць, гуманізм.*

Одним з найвядомішых украінскіх пісьменнікаў ё І. Багряний. Та відзначився він не тільки як пісьменник, а й як актывний грамадскі дияч. Порівнюючи митця з іншымі митцямі того часу, одразу відчувається різниця, оскільки маса пісьменників намагалась розвинути літературний хист та стилістичні пошуки. Що ж стосується творчості І. Багрянога, то він намагався упідлеглити особисте до загального, але при цьому заглибився та зацікавився політичною та грамадською діяльністю, розглядаючи та вивчаючи народні справи.

Життєвий та творчий шлях І. Багряного був дуже різноманітним, через це його творчість припала під пильний погляд літературних критиків та дослідників. Найвідоміші праці про життя та творчість письменника можна виокремити таких науковців, як В. Бендера, В. Гришко, О. Коновала, М. Коржа, І. Бондаря, В. Петрова, В. Скрипки, М. Ситника, М. Балаклицького, І. Кочуровського, Н. Міронець, О. Шугая та ін.

Одним з найвідоміших творів І. Багряного вважають «Сад Гетсиманський». У ньому зображено перемогу людських якостей, таких як честь та гідність у складних життєвих ситуаціях, коли людина межує на лінії добра та зла – та це є узагальненою темою та ідеєю твору І. Багряного. Тема життя та дійсності піднесена на вищий ступінь загальнолюдської теми, керуючим чинником вважається гуманістично-моральні принципи, та нехтування суспільно-політичними цілями [3, с. 23]. Треба зазначити те, що творчість письменника опиралась на основи тематики попередніх митців. Адже багато письменників ХІХ ст. замовчували страшні події народу та країни, і лише у деяких можливо знайти мотиви трагічності буття [9; 10].

І. Багрянний показав себе як людина-борець, адже за ним ніколи не помітного підкорення стійким законам чи то літературним або мистецьким. Письменник завжди був противником проти усталених кимось рамок, його метою було залишитись вірним своїм переконанням та бути самим собою. Вивчаючи твір І. Багряного «Сад Гетсиманський» складається думка, що в авторові боролись декілька сторін: одна з них – є дуже сильною, з автономною думкою, переживаннями, наділена творчою уявою, а друга – є частина біографічних даних, зображені справжні події та факти [11, с. 32].

Автор намагався себе само реалізувати як правдивого митця, тому не міг поринути лише у вирій своїх думок, тим самим намагаючись спрямовувати свої думки до людського, земного і беручи до уваги за основу правдивість подій. Письменник використовував мемуарну форму роману, а саме використовував справжні імена для героїв, детально та конкретно описував інтер'єр, побут, взаємини та давав змогу розуміння характерів на основі їх почуттів [6, с. 11]. Схожі мотиви, фабули та образи є у творчості В. Бондаря, він також намагався зобразити реальну систему тогочасної дійсності [8, с. 136].

Твір І. Багряного «Сад Гетсиманський» вважається одним з найперших творів в українській літературі, адже вперше детально зображено трагічні події та життя українського народу під час терору кривавого сталінського сатрапа Єжова. У творі описані різноманітні форми знущання над звичайними людьми та їх долями, зображені страшні допити та тортури, які справді використовувались у той час [5, с. 5].

Розглядаючи сюжет роману «Сад Гетсиманський», то твір схожий на ті, що відносяться до «гулагівської» літератури. Мати скликала синів коваля Чумака, щоб ті простились з батьком перед смертю. Приїхали усі сини, навіть найменший – Андрій («збігся з каторги»). Та не встигли проститись, і навіть за столом не змогли посидіти, адже хтось написав донос на Андрія. Молодшого брата одразу ув'язнили, а потім і решту братів, сестру та кохану дівчину, і там кожен зазнав нелюдських допитів та мук.

Та у творі є певні умови та обставини, які докорінно змінюють хід подій та ситуацію. А саме, герой має незвичайний вигляд, адже міцний, як і духовно так і фізично. На нього майже не можливо знайти важелі впливу для того, щоб він зміг сказати наклеп на себе та на інших («очолити» виплекану в надрах репресивного апарату міфічну антирадянську організацію). Слідчі в управлінні не розуміють його та дивуються його силі духу та віри: «Сатана ти безрога!!» – це Гордий, «Диявол!.. Чорт!.. Чорт!..» – Сергеев, «маніяк» – Донець. Тому й обростає легендами ім'я Андрія [1, с. 43].

І. Багрянний у творі зображує лише правдиві розповіді з історії українського народу. Навіть прізвища та імена героїв є правдивими, лише декілька було змінено. Про ці моменти, автор зазначає у перед текстовому тексті, і саме тим самим налаштовує читача на розгляд матеріалу, та занурення у документальну «матрицю», адже за допомогою імен – ми може провести паралелі та краще зрозуміти твір. Він сповнений великою кількістю об'єктів та опису, тому можливо детально творити своєрідний «путівник», де зображено архітектуру міста, місцевості, де передається система харчування та опис «персоналу», де можливо зрозуміти тюремну філософію, їх жаргони, опис карцеру, зломлення людських душ тощо [2, с. 6].

Головною з ліній у творі є – допит героїв. Адже під час допитів є можливість послухати сповіді катів і поглянути на методи допиту, їх «роботу» та вплив на людей. У творі зображені всі дійства, які проходять під час допиту та до нього, адже слідчі готують психологічні засади для катування: «Саме як сіли обідати, розітнувся скажений рев десь за вікном... То був справжній рев – почувши його, всі похололи... Рев був оглушливий, трагічний, не подібний до людського... Кричав хтось, кого, напевно, роздирали навпіл живцем...» [1, с. 55].

У романі І. Багряного «Сад Гетсиманський» найбільш жорстокими світоглядами є герой – слідчий Донець. Він робить ставку на силу та жорстоке «калібрування», у нього є власна шизофренічна теорія щодо зміни свідомості людей оскільки «повзуни ніколи не творять історії», слідчий готовий цей «сировий» матеріал переформувувати – «муштрувати, нищити, душити, мучити», щоб, зрештою, з «божевільного відчаю» народився опір. Слідчий

Донець вважав, що так створиться нове суспільство, нова людина – творець нової історії [4, с. 4].

Головні герої твору – Андрій, його брати, колишній герой громадянської війни комбриг Васильченко-Драшман, Зарудний, штурман з крейсера «Червона Україна» та ін. мають глибоку морально-етичну ідею та принципи. Ці ідеї та принципи зміцнювались та народжувались у муках та стражданнях, що трансформувались під пильним поглядом та переживанням гноблених людей. Ці ідеї вийшли за межі тюремних ґрат і засіли у душі та серця мільйонів людей [7, с. 14].

І. Багряний своїм твором «Сад Гетсиманський» розвіює оману щодо можливості створення історичного процесу на основі фантазій та міфу. Адже, пізніше доводиться ризикувати своїм життям та власними принципами для збереження себе як особистості.

Роман І. Багряного «Сад Гетсиманський» насичений людськими почуттями, зображенням правди, добра, та справедливості. У творі письменник відкликається на будь-яку біль українського народу, співпереживає та розділяє її з ними. Саме, через це можливо зрозуміти, що письменник в основу закладає принцип гуманізму, тобто, людські взаємини, любов до оточуючих та віру в духовну силу та витривалість. Тому, Роман І. Багряного «Сад Гетсиманський» є одним з найкращих надбань української літератури протягом останніх років.

Література

1. Багряний І. Вибрані твори у двох томах / Упор. О. Коновал, О. Шугай, передм. О. Шугая. К. : Юніверс, 2006. Т. 1: Маруся Богуславка. Т. 2: Людина біжить над прірвою, Огненне коло, Розгром, Чому я не хочу вертатися до СРСР?, Україна біля Тихого океану.

2. Балаклицький М. Риси образу сильної особистості у творчості Івана Багряного. *Від бароко до постмодерну*: 36 праць кафедри української та світової літератури ХДПУ ім. Г.С. Сковороди. Харків : Майдан, 2003. Т.1 П. С. 3–11.

3. Волиняк П. Письменницький успіх Івана Багряного. *Нові дні*. 1959. Ч. 110. березень. С. 23.

4. Качуровський І. Поезія і проза Івана Багряного. *Українські вісті*. 1972. 29 жовтня. Ч. 44. С. 3–4.

5. Нитченко Д. Видатна постать нашої доби. *Українські вісті*. Новий Ульм. 1964. 23 лютого. С. 5.

6. Проненко В. Про творчий шлях письменника: післямова до публікації віршів І. Багряного. *Березіль*. 1991. №6. С. 11–12.

7. Череватенко Л. Іван Багряний повертається...: до 85-ліття з дня

народження. *Нові дні*. 1991. Ч. 499, вересень. С. 11–17.

8. Шарова Т. Категорія пам'яті в мемуарних творах Василя Бондаря. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Серія : Літературознавство*. 2010. Вип. 1(2). С. 134–140.

9. Шарова Т.М., Шаров С.В. Історія української літератури 40-60 рр. XIX ст. Мелітополь : Люкс, 2018. 201 с.

10. Шарова Т.М., Шаров С.В., Солоненко А.М. Видатні особистості української словесності. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 254 с.

11. Шугай О. Через терни Гетсиманського саду: нове з біографії І. Багряного. *Україна*. 1991. №18. С. 30–35.

Гладких Г.В.

*викладач-стажист кафедри іноземних мов
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

Фадєєва О.В.

*асистент вчителя
ОНЗ Приазовської СШ I-III ступенів «Азимут»*

АНАЛІЗ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. У статті аналізуються освітні ресурси для вивчення англійської мови. Зазначається, що такі ресурси сприяють вільному доступу до навчального матеріалу та забезпечують якісне вивчення англійської мови будь-яким користувачем.

Ключові слова: освітні ресурси, Інтернет, англійська мова, студенти

Активний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та орієнтація вищої освіти на європейський освітній простір актуалізує потребу в оновленні змісту освіти з урахуванням сучасних тенденцій. З огляду на це, розвиток освітньої діяльності з урахуванням можливостей ІКТ є пріоритетним напрямком модернізації змісту освіти різних країн [6, с. 96].

Відомо, що здобувачі вищої освіти та викладачі у процесі власної освітньої та професійної діяльності часто витрачають велику кількість часу, щоб знайти необхідну інформацію. В умовах всесвітнього інформаційного простору доречно використовувати різноманітні освітні електронні ресурси, а саме, онлайн курси, онлайн-бібліотеки, форуми, освітні сайти, платформи